

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการ
เรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด

THE DEVELOPMENT OF 4TH GRADE STUDENTS' READING
COMPREHENSION ABILITY IN THE THAI LANGUAGE SUBJECT
THROUGH THE 5-STEP LEARNING METHOD TOGETHER
WITH MIND-MAPPING TECHNIQUE

¹ญาธิป อุปถัมภ์ และ ²ยาใจ พงษ์บริบูรณ์

¹Yathip Uppathum and ²Yajai Pongboriboon

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ประเทศไทย

North eastern University, Thailand

¹Yathip_u@reru.ac.th

Received :March 10, 2022; Revised :March 25, 2022; Accepted :April 24,2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้
แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด โดยให้มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 และมี
นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด และ 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับ
แผนผังความคิด ให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่าน
เกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมดกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนดอนจิ่งแคงเหล่าน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 11 คน โดยการเลือก

---

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้รูปแบบการวิจัยเบื้องต้นแบบกลุ่มเดียว (One-group posttest only design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด จำนวน 6 แผนใช้เวลา 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบอัตนัยวัดความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยการเขียนแผนผังความคิด 3) แบบทดสอบย่อยปรนัยวัดความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากเรื่องที่อ่านจำนวน 6 เรื่อง เรื่องละ 10 ข้อ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก รวมจำนวน 60 ข้อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า (1) ความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ ด้วยการเขียนแผนผังความคิด มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 82.48 และความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้แบบทดสอบย่อยด้านการอ่าน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 82.04 มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 11 คน ผ่านเกณฑ์ทั้งคะแนนและจำนวนนักเรียน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า นักเรียนมีคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 81.13 มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 11 คน ผ่านเกณฑ์ทั้งคะแนนรอบรู้และจำนวนนักเรียน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs), แผนผังความคิด, ความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this study were 1) to develop 4th grade students' reading comprehension ability in the Thai Language Subject through the 5-STEP Learning Method together with mind-mapping technique in order that the students made a mean achievement score of 80% or better and 80% of the students passed the criterion and 2) to develop 4th grade students' learning achievement through the 5-STEP Learning Method together with mind-mapping technique in order that the students made a mean learning achievement score of at least 80% or better and 80% of the students passed the criterion. The target group consisted of 11 4th-grade students in Don Kingkaeng Lao-noi School, under the Office of Chaiyapume Primary Education Service Area 2, who were purposively selected

during the second semester of the 2021 academic year. The One-Group Posttest Only Design was applied for the experiment. Research instruments included 1) 6 lesson plans for the development of reading comprehension ability in the Thai language which were based on the 5-STEP Learning Method together with mind-mapping technique, and took 12 instructional periods to complete, 2) an essay test for assessing the students' reading comprehension ability by means of mind-mapping drawing, 3) objective quizzes on the six selected stories, 10 items on each story, totaling 60 items and 4) an objective test of 30 items for measuring the students' learning achievement. The collected data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean and standard deviation. The findings show that: 1) The students demonstrated their reading comprehension ability through their mind-mapping drawing with a mean achievement score of 82.48% of the full marks; they also made a mean achievement score of 82.04% of the full marks from doing quizzes. All the 11 students passed the two prescribed criteria, 2) The students made a mean learning achievement score of 81.13% of the full marks in reading comprehension in the Thai language subject and all the 11 students passed the two prescribed criteria.

Keywords : 5-Step Learning, mind-map, reading comprehension ability, learning achievement

บทนำ

โลกมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าสู่ยุคของสังคมข่าวสาร และยุคของสังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้คนจะต้องรับรู้ข่าวสาร วิเคราะห์ข่าวสาร สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างชาญฉลาด และรู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การวิเคราะห์เป็นความสามารถในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ (สุวิทย์ มูลคำ, 2548) การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวาง เพื่อให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดนักเรียนจึงจำเป็นต้องรู้จักอ่านแล้วต้องคิดพิจารณาแยกแยะ ประเมินข้อมูลหรือเรื่องราวได้ว่ามีความถูกต้อง มีเหตุผลน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนควรส่งเสริมทักษะด้านการอ่านให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) ในศตวรรษที่ 21 ทักษะของคนทุก

คนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิตคือการเรียนรู้ 3R x 7C ซึ่ง 3R คือ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้) และ (A) Rithematics (คิดเลขเป็น) แต่เนื่องจาก 3R นี้ความหมายเปลี่ยนไปตามยุคสมัย จึงสามารถแบ่งใหม่เป็น 3 รู้ ได้แก่ รู้ที่หนึ่ง คือ รู้อ่านรู้เขียน (Literacy) ซึ่งมีใช้เพียงอ่านออกเขียนได้ (Reading & Writing) แต่ต้องอ่านเข้าใจ เขียนรู้เรื่อง กล่าวคือ เข้าใจความหมายของเรื่องราวต่าง ๆ และสามารถสื่อสารไปยังผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รู้ศัพท์ รู้ภาษา รู้ที่สอง คือ รู้คณิต (Numeracy) ซึ่งมีใช้เพียงคิดเลขเป็น (Arithmetic) แต่ต้องสามารถตีความหมายและเข้าใจความคิดต่าง ๆ ที่สื่อสารออกมาในรูปแบบของคณิตศาสตร์ เช่น เลขคณิต พีชคณิต เรขาคณิต ตรรกณิต และรู้ที่สาม คือ รู้ ICT (Information and Communications Technology Literacy) คือเข้าใจและสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอันเป็นทักษะจำเป็นอย่างยิ่งในโลกปัจจุบัน (พีระ พนาสุภณ, 2557)

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญ และมีคุณค่ายิ่ง เพราะการอ่านทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งจะเป็พื้นฐานสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึษา และการดำเนินชีวิตประจำวันต่อไป นอกจากนี้การอ่านยังเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานเพื่อการศึกษาหาความรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อการดำรงชีวิตในสังคม และเป็นทักษะที่ผู้เรียนใช้ในการศึษาหาความรู้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ทุกกลุ่มทักษะวิชา และการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ในอนาคต (ชุตินา สุวิทยารัตน์, 2541) และการอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพจะต้องอ่านแล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องทีอ่านได้ และอ่านอย่างใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบละเอียดถี่ถ้วนโดยใช้วิจารณ์ญาณของผู้อ่านในการแยกแยะได้ แต่การทดสอบจากโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programmed for International Student Assessment หรือ PISA) ในปี พ.ศ. 2556 พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 50 มีคะแนนด้านคณิตศาสตร์ คะแนน 427 คะแนน จากค่าเฉลี่ย 494 คะแนน มีคะแนนด้านการอ่าน 441 คะแนน จากค่าเฉลี่ย 496 คะแนน และมีคะแนนด้านวิทยาศาสตร์ 444 คะแนน จากค่าเฉลี่ย 501 (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2556 : 4) จะเห็นได้ว่าคะแนนในด้านกรอ่านของนักเรียนไทยยังอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จากสภาพการเรียนการสอนภาษาไทยตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน และจากการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย พบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเพราะโดยภาพรวมแล้วครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีสอนที่เน้นการสอนให้นักเรียนท่องจำมากกว่า การพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระกรเรียนภาษาไทยของโรงเรียนตอนชิงแคงเหล่าน้อย ในปัจจุบันก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จากการรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับเขตพื้นที่ (Local Assessment System) สำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.2,ป.4,ป.5, ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา จากการรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นที่การศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2562 ของกลุ่มสาระภาษาไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยคิดเป็นร้อยละ 73.75 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ ที่โรงเรียนตั้งไว้ร้อยละ 75.00 (รายงาน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนดอนขิงแควเหล่านี้้อย, 2562) และการประชุมวิชาการคณะครูในโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาทางด้านการอ่านของนักเรียน นักเรียนไม่สามารถสรุปใจความจากเรื่องที่อ่าน และการอ่านจับประเด็นใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ และอ่านเรื่องแล้วไม่เข้าใจ ตอบคำถามไม่ถูกต้อง เป็นต้น และมีแนวโน้มที่จะลดลงเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นปัญหาในชั้นเรียนที่ผู้วิจัยประสบปัญหาด้วยตนเอง

นอกจากนี้ยังพบว่าแผนผังความคิด (Mind Mapping) เป็นเทคนิคที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของผู้เรียน ที่พัฒนาขึ้นโดย Tony Buzan (1997) ที่เป็นผู้คิดค้นเทคนิคการฝึกสมองให้ได้เต็มศักยภาพ โดยการโยงใยเซลล์ประสาทในสมองกว่าสิบล้านเซลล์ โดยสมองซีกซ้ายจะทำงานที่เกี่ยวกับตรรกะ ภาษา ความเป็นเหตุผล ตัวเลข การวัดและการวิเคราะห์ซึ่งอาจเรียกกันว่ากิจกรรมทางวิชาการ ส่วนสมองซีกขวาทำงานเกี่ยวกับจังหวะ จินตนาการ สัมผัสภาพรวมต่างๆ การค้นพบสมองซีกซ้ายและขวานี้ช่วยให้เราสามารถปรับระดับความจำ การจดบันทึก การสื่อสารมาเป็นแผนผังความคิด (Mind Mapping) มี 4 ประการคือ 1) หัวเรื่องที่เป็นข้อใหญ่ใจความได้รับการกลั่นกรองจนตกผลึกเป็นภาพ “แก่นแกน” ตรงกลาง 2) ประเด็นสำคัญกระจายเป็นรัศมีออกมาเป็น “ก้าน” หรือ กิ่งก้าน 3) กิ่งที่แตกแขนงออกมาแต่ละกิ่งรองรับ คำ/ภาพ โดยมีเส้นเชื่อมเป็นรายละเอียดออกมารอบ ๆ 4) กิ่งก้านต่างๆ ต้องเชื่อมต่อยึดโยงกันดุจกิ่งไม้หรือรากไม้

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาศักยภาพความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน จึงมีความสนใจทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนดอนขิงแควเหล่านี้้อย เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน สามารถอ่านและเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและสามารถเชื่อมโยงไปสู่ความเข้าใจในการเรียนวิชาอื่นๆ ได้ด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด โดยให้มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 70 และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด ที่พิจารณาจาก

- 1.1 พัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้การเขียนแผนผังความคิด

1.2 พัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้แบบทดสอบย่อยด้านการอ่าน

2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด ให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre - Experimental Research) ที่มีการวัดผลหลังการทดลองอย่างเดียว (One group Posttest only design) โดยมีรายละเอียดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนดอนขิงแควงเหล่าน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 11 คน ได้กลุ่มเป้าหมายโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน แต่ละแผนใช้เวลา 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง ในแต่ละแผนมีแบบประเมินการอ่านเพื่อความเข้าใจ ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ 1) อัตนัย แบบลำดับเหตุการณ์เขียนเป็นแผนผังความคิด 2) ปรนัย แบบทดสอบย่อย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านเพื่อความเข้าใจของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และเสนอค่าสถิติการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

3.2 วิเคราะห์การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น

(5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิดสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิดแสดงดังตารางที่ 1-2 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าการประเมินการเขียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การเขียนแผนผังความคิด	จำนวน	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	(S.D.)	ค่าร้อยละ	แปลผลเกณฑ์
รูปแบบ	11	16	3.13	0.46	78.40	ผ่าน
เนื้อหา	11	16	3.29	0.52	82.19	ผ่าน
ลำดับเรื่องเหตุการณ์	11	16	3.44	0.56	85.98	ผ่าน
ความคิดสร้างสรรค์	11	16	3.33	0.48	83.33	ผ่าน
คะแนนรวม			3.29	0.61	82.48	

จากตารางที่ 1 พบว่าการเขียนแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจมีคะแนนประเมินเฉลี่ยรวมทั้ง 4 ทักษะ พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.29 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการเขียนแผนผังความคิดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การเขียนแผนผังความคิดลำดับเหตุการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 อยู่ในระดับมากที่สุด และการเขียนแผนผังน้อยที่สุด คือรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงค่าการประเมินการทดสอบย่อยจากเรื่องที่อ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด

เรื่องที่การอ่าน เพื่อความเข้าใจ	จำนวน	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	(S.D.)	ค่าร้อยละ	แปลผลเกณฑ์
หนูเอ๋ยจะบอกให้	11	60	7.36	0.67	73.63	ผ่าน
คนดีศรีโรงเรียน	11	60	7.81	0.87	78.81	ผ่าน
สารพิษในชีวิตประจำวัน	11	60	7.90	0.83	79.09	ผ่าน
อย่างนี้ดีควรทำ	11	60	8.54	0.69	84.45	ผ่าน
กระต่ายนี้มีที่มา	11	60	8.54	0.52	84.45	ผ่าน
รักที่คุ้มภัย	11	60	9.18	0.40	91.81	ผ่าน
รวม			8.22	0.67	82.04	

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนการประเมินการทดสอบย่อยจากเรื่องที่อ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 6 เรื่อง จะเห็นได้ว่า เรื่องนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดตามลำดับได้แก่ ด้านการอ่านเรื่องรักที่คุ้มภัย มีค่าเฉลี่ย 9.18 คิดเป็นร้อยละ 91.04 ด้านการอ่านเรื่องกระต่ายนี้มีที่มา มีค่าเฉลี่ย 8.54 คิดเป็นร้อยละ 84.45 ด้านการอ่านเรื่องอย่างนี้ดีควรทำ มีค่าเฉลี่ย 8.54 คิดเป็นร้อยละ 84.54 ด้านการอ่านเรื่องสารพิษในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ย 7.94 คิดเป็นร้อยละ 79.04 ด้านการอ่านเรื่องคนดีศรีโรงเรียน มีค่าเฉลี่ย 7.81 คิดเป็นร้อยละ 78.81 และด้านการอ่านเรื่องหนูเอ๋ยจะบอกให้ มีค่าเฉลี่ย 7.36 คิดเป็นร้อยละ 73.63 จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 8.22 คิดเป็นร้อยละ 82.04

2. ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านเพื่อความเข้าใจ กลุ่มสาระภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 : แสดงการพัฒนาผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ผ่านเกณฑ์	คะแนนของนักเรียน				จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์		
			สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย (S.D.)	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
11	30	11	27	21	24.64	1.62	81.13	11	100.00

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้นักเรียน 11 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีคะแนนเฉลี่ย 24.64 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.13 มีนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 ชั่วโมง มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด ในแต่ละแผนมีแบบประเมินการอ่านเพื่อความเข้าใจ ประกอบด้วย 2 แบบ

1.1 การประเมินการเขียนแผนผังความคิดแบบอัตโนมัติ ลำดับเหตุการณ์เขียนเป็นแผนผังความคิด จากเรื่องที่อ่านเพื่อความเข้าใจ ให้มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไปและมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นของนักเรียนทั้งหมด จากผลประเมินการเขียนแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจมีคะแนนประเมินเฉลี่ยรวมทั้ง 4 ทักษะ พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.29 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการเขียนแผนผังความคิดที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การเขียนแผนผังความคิดลำดับเหตุการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 อยู่ในระดับมากที่สุด และการเขียนแผนผังน้อยที่สุดคือรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 อยู่ในระดับมากที่สุด สรุปผลจากคะแนนได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถการเขียนแผนผังความคิด มีค่าเฉลี่ยรวม 3.29 คิดเป็นร้อยละ 82.48 ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมดซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของรุจิเรข จันบดี (2553) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม อ.กระนวน จ.ขอนแก่น โดยใช้แผนผังความคิด ขั้นตอนการสอนโดยใช้แผนผังความคิด 4 ขั้นตอน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป ขั้นวัดและประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดสามารถพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 53 คน โดยนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 92.45

1.2 การประเมินแบบทดสอบย่อยปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด ของโรงเรียนบ้านดอนชิงแคงเหล่าน้อย อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 นักเรียนได้มีนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดตามลำดับได้แก่ ด้านการอ่านเรื่องรักที่คุ้มภัย มีค่าเฉลี่ย 9.18 คิดเป็นร้อยละ 91.04 ด้านการอ่านเรื่องกระดาษนี้มีที่มามีค่าเฉลี่ย 8.54 คิดเป็นร้อยละ 84.45 ด้านการอ่านเรื่องอย่างนี้ดีควรทำ มีค่าเฉลี่ย 8.54 คิดเป็นร้อยละ 84.54 ด้านการอ่านเรื่องสารพิษในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ย 7.94 คิดเป็นร้อยละ 79.04 ด้านการอ่านเรื่องคนดีศรีโรงเรียน มีค่าเฉลี่ย 7.81 คิดเป็นร้อยละ 78.81 และด้านการอ่านเรื่องหนูเอ๋ยจะบอกให้ มีค่าเฉลี่ย 7.36 คิดเป็นร้อยละ 73.63 จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 8.22 คิดเป็นร้อยละ 82.04 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณ เชื้อสีดา (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ โดยให้ผ่านเกณฑ์คะแนน ร้อยละ 70 ของคะแนนทั้งหมดและมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนร้อยละ 81.25 มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ในสาระภูมิศาสตร์ โดยใช้

แผนผังมโนทัศน์ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 2) นักเรียนร้อยละ 81.25 มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ในสาระภูมิศาสตร์ โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 และมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 78.75 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 70

2. เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านเพื่อความเข้าใจของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด

จากผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านเพื่อความเข้าใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้นักเรียนทั้งหมดจำนวน 11 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีคะแนนเฉลี่ย 24.64 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.13 มีนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 81.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหาและกระบวนการในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ฝึกความคิด และฝึกการกระทำให้นักเรียนรู้วิธีจัดระบบความคิดและวิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ความรู้อยู่คงทนและถ่ายโยงการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับของ อรุณ เชื้อสีดา (2555)

สรุปการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด สามารถพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด สามารถพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นที่เน้นการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจร่วมกับการเขียนแผนผังความคิด ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับแผนผังความคิด ไป

ใช้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Design) ระดับชั้นต่างๆ เพื่อศึกษาว่าวิธีจัดการเรียนรู้นี้เหมาะสมหรือไม่กับเนื้อหาใดระดับชั้นใด เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ขอบทอง. (2559). การศึกษาความสามารถด้านการวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ชั้น (Big Five Learning) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ธัญญา ผลอนันต์ และขวัญฤดี ผลอนันต์. (2550). Mind Mapping กับการศึกษาและการบริหารความรู้. กรุงเทพฯ: ขวัญข้าว.
- อรุณ เชื้อสีดา. (2555). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผังมโนทัศน์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธัญญกานต์ ใจบุญ. (2560) การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณร่วมกับเทคนิคการสอนอ่านSQ4R. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- งานวัดและประเมินผล ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนดอนขิงแคงเหล่าน้อย. (2561). รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2561. ชัยภูมิ: โรงเรียนดอนขิงแคงเหล่าน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. (เอกสารอัดสำเนา).